

Αναζητώντας την ομορφιά στη βόρεια χώρα των Θαυμάτων

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Πηγή: Igor Georgiev / strana.ru

Η Unesco στην ιστοσελίδα της για τα Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς δελεάζει, προτείνοντας να δείτε την υπέροχη ξύλινη ρωσική αρχιτεκτονική. Η ομορφιά της μεσαιωνικής εκκλησίας σε ένα από τα νησιά της λίμνης Ονέγκα ξεπερνά τη φαντασία.

Για τους περισσότερους Ρώσους, σύμβολο της μεσαιωνικής ξύλινης αρχιτεκτονικής αποτελεί το νησί Κίζι όπου άγνωστοι τεχνίτες, χρησιμοποιώντας μόνο ξυλουργικά τσεκούρια, δημιούργησαν αρχιτεκτονικά αριστουργήματα παγκόσμιας σημασίας.

Δεν είναι τυχαίο ότι στον κατάλογο της Unesco με τα Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ρωσίας, το αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα καταλαμβάνει μια από τις πρώτες θέσεις και πιο συγκεκριμένα, τη δεύτερη, αμέσως μετά την Αγία Πετρούπολη και τα μέγαρα των προαστίων της. Το Κίζι Πογκόστ (σ.σ. το Πογκόστ υπό την ευρεία έννοια σημαίνει «ξωκλήσι») του Σωτήρος έχει καταστεί ένα από τα σημαντικότερα αξιοθέατα της βορειοδυτικής Ρωσίας και περιλαμβάνεται οπωσδήποτε στο τουριστικό και πολιτιστικό πρόγραμμα όσων επισκέπτονται την πρωτεύουσα της Καρελίας, Πετροζαβόντσκ.

Το πρώτο υπαίθριο μουσείο

Το Κίζι Πογκόστ αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία του πρώτου στη Ρωσία υπαίθριου μουσείου, η πλήρης ονομασία του οποίου είναι Κρατικό ιστορικό, αρχιτεκτονικό και εθνογραφικό υπαίθριο μουσείο «Κίζι». Η έκταση του μουσείου καταλαμβάνει 10.000 εκτάρια και περιλαμβάνει υπό την προστασία του 76 παλαιά κτίσματα, μεταξύ αυτών και την παλαιότερη στη Ρωσία εκκλησία της Ανάστασης του Λαζάρου, καθώς και περίπου 500 θαυμάσιες εικόνες.

Βρίσκεται σε ένα από τα 1650 νησιά και νησίδες της λιμνοθάλασσας Ονέγκα, στο βόρειο τμήμα της. Η αποβάθρα για την προσάραξη των πλοιαρίων είναι ξύλινη, έχει δυο κιόσκια και από εκεί ξεκινούν τα μονοπάτια για τους ναούς, τον ανεμόμυλο και τα άλλα κτίρια. Το νησί έχει μήκος 5 χλμ. και πλάτος 500 μέτρα.

Η λίμνη Ονέγκα είναι η δεύτερη μεγαλύτερη στην Ευρώπη. Σχηματίστηκε πριν από 12.000 χρόνια, όταν το βόρειο ημισφαίριο απελευθερωνόταν από τον τελευταίο παγετώνα. Υποχωρώντας προς τα βόρεια, ο παγετώνας πάχους ενός χιλιομέτρου άφησε βαθιές σχισμές στη γη, οι οποίες γέμισαν με το νερό από τον λιωμένο πάγο, ενώ τα υψώματα που εξείχαν μετατράπηκαν σε πολυάριθμα νησιά. Με την υποχώρηση του παγετώνα στα βόρεια, στις περιοχές αυτές εμφανίστηκαν οι πρώτοι άνθρωποι. Στις ανατολικές βραχώδεις ακτές της λίμνης οι επιστήμονες ανακάλυψαν ανάγλυφα πάνω σε πέτρες, τα οποία μαρτυρούν την παρουσία ανθρώπων εδώ από το 4000 ως το 2000 π.Χ.

Ο ναός της Μεταμόρφωσης

Από τον 11ο ως τον 15ο αιώνα, οι γαίες αυτές αποτελούσαν τμήμα του Μεγάλου Πριγκιπάτου του Νόβγκοροντ, ενώ από το 1478 τα εδάφη του Νόβγκοροντ ενώθηκαν με εκείνα το κράτους της Μόσχας. Στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου τα μέρη αυτά βρίσκονταν υπό φινλανδική κατοχή, αλλά ήδη από το 1945 το Κίζι Πογκόστ μαζί με μερικές αγροικίες που είχαν απομείνει, ανακηρύχθηκαν κρατική ιδιοκτησία. Το 1951 μετέφεραν στο νησί από μια γειτονική περιοχή το σπίτι του αγρότη Οσέβνιεφ και από εκείνη τη στιγμή το μουσείο ξύλινης αρχιτεκτονικής άρχισε να εμπλουτίζεται με νέα εκθέματα. Το 1994, ύστερα από διάλειμμα μισού αιώνα, ξανάρχισαν οι Θείες λειτουργίες στην εκκλησία της Αγίας Σκέπης του Κίζι Πογκόστ.

Το σπουδαιότερο μνημείο του νησιού είναι ο ναός της Μεταμόρφωσης του Κυρίου, ο οποίος κατασκευάστηκε το 1714 και έχει ύψος 37 μέτρα. Οι 22 τρούλοι του που είναι διαφορετικοί, τοποθετήθηκαν με ένα σύστημα από σειρές. Οι τεχνίτες εκείνου του καιρού δημιούργησαν με αξιοθαύμαστο τρόπο την εντύπωση ότι αν

παρατηρήσεις για αρκετή ώρα το ναό, δημιουργείται η ψευδαίσθηση ότι ανυψώνεται προς τον ουρανό. Αυτό συμβαίνει επειδή οι διαστάσεις των τρούλων κατακόρυφα από τη μια πλευρά αυξάνονται και από την άλλη μειώνονται. Επίσης, η παράδοση αναφέρει ότι η εκκλησία φτιάχτηκε χωρίς να χρησιμοποιηθεί ούτε ένα καρφί. Καρφιά ωστόσο, υπήρξαν, αλλά μόνο για τη στερέωση των πλακών στους θόλους, αλλά αυτά ήταν ελάχιστα, μόλις ένα για την κάθε πλάκα.

Χωρίς καρφιά

Πηγή: Karyak Pari / strana.ru

Κοιτώντας από κάτω οι τρούλοι φαίνονται σαν να είναι καλυμμένοι με «λέπια», τα οποία έχουν γκριζάρει από τον καιρό. Η αγριόλευκα, από την οποία είναι φτιαγμένα, έχει εκπληκτικό χαρακτηριστικό ότι δεν ραγίζει από την επίδραση της βροχής και του ήλιου. Η εκκλησία έχει διαστάσεις 20 x 29 μέτρα και το ξύλο που χρησιμοποιήθηκε είναι από καλής ποιότητας ανθεκτικό πεύκο που φύτευσε σε πολύ ξηρή γη και γι' αυτό ήταν πολύ ρητινώδες. Τα κούτσουρα κόβονταν και κατεργάζονταν με τσεκούρι και σμίλη, με υψηλότερη ακρίβεια, ενώ το σιδηροπρίονο -αν και είχε εφευρεθεί ήδη εκείνη την εποχή- δεν χρησιμοποιήθηκε. Η βίαιη τομή από το κτύπημα του τσεκουριού δεν χαλαρώνει το ξύλο όπως το πριόνι και δεν επιτρέπει στα κούτσουρα να εμποτίζονται με νερό.

Ένα ακόμη οπτικό αποτέλεσμα είναι ότι, από όποια μεριά και αν κοιτάξεις την εκκλησία, δείχνει ίδια. Ακόμη περισσότερο εντυπωσιάζουν οι τεχνικές που εφάρμοσαν οι ρώσοι τεχνίτες για να προσδώσουν στις ξύλινες κατασκευές μακροβιότητα και προστασία από τη βροχή και την υγρασία. Αν παρακολουθήσει κανείς την πορεία της σταγόνας της βροχής που πέφτει από το σταυρό του

κεντρικού τρούλου ή από την κλίση της στέγης, τότε θα φανεί ότι πολλά διακοσμητικά στοιχεία εξυπηρετούν στην πραγματικότητα πρακτικούς σκοπούς για την προστασία του ναού από τη διείσδυση της υγρασίας στο εσωτερικό. Ακόμη και αν κάπου εισρεύσει νερό κάτω από τη σκεπή, κάτω από αυτή είναι τοποθετημένη δεύτερη κεκλιμένη στέγη με επίστρωση από φλοιό σημύδας. Από εκεί το νερό περνά ανάμεσα από ένα κενό στη σύνδεση των κομματιών, κυλά σε ένα προσαρμοσμένο λούκι και φεύγει προς τα έξω.

Στο νησί υπάρχουν 89 μνημεία ρωσικής ξύλινης αρχιτεκτονικής που έχουν δημιουργηθεί από τον 15ο ως τον 20ο αιώνα. Η συνηθισμένη ξενάγηση στο νησί-μουσείο διαρκεί τρεις ώρες.

Τα υλικά

-

Για την κατασκευή της διακόσμησης των τρούλων, οι τεχνίτες διαλέγουν με πολλή προσοχή την αγριόλευκα, η οποία δεν πρέπει να είναι ούτε νεαρή, αλλά ούτε και μεγάλη σε ηλικία. Ο πλέον έμπειρος ξυλουργός μπορεί να φτιάξει την ημέρα 30 από τα τριγωνικά ή καρό σχήματος εξογκώματα-ξύλινες πλάκες, που χαρακτηρίσαμε σαν «λέπια». Επομένως, για την καθημέρα εκκλησία χρειάζονται περίπου δυο χρόνια.

Πόσα άραγε χρειάστηκαν για τους 22 τρούλους του ναού της Μεταμορφώσεως; Μέσα στο 2014 ολοκληρώνεται η κολοσιαία ανακαίνιση της εκκλησίας. Είναι αναγκαίο να αντικατασταθεί το 20-30% των δοκαριών του. Τα αναγκαία υλικά τα ανεβάζουν με μοχλούς ανύψωσης παλαιότατης τεχνολογίας, ίδιους με εκείνους που χρησιμοποιήθηκαν 300 χρόνια πριν.

Πώς να μεταβείτε

Καθημερινά πραγματοποιούνται δρομολόγια με ιπτάμενα δελφίνια («κομέτα») από το Πετροζαβόντσκ, στις 8:45 και 11:30. Το κόστος είναι 45 ευρώ, ενώ για τα παιδιά ισχύει έκπτωση 50%. Η διαδρομή διαρκεί μιάμιση ώρα. Η ξενάγηση στοιχίζει κοντά στα πέντε ευρώ για τους ενήλικες και δύο ευρώ για μαθητές και φοιτητές. Το χειμώνα και την άνοιξη πετάει στο Κίζι ελικόπτερο.

Το Πετροζαβόντσκ διαθέτει διεθνές αεροδρόμιο με το λίγο περίεργο όνομα «Μπεσοβέτς» (μπορεί να μεταφραστεί και ως «Δαιμονικό»), όπου μπορείτε να αφιχθείτε από τη Μόσχα με ένα αντίτιμο 110-200 ευρώ. Στην πρωτεύουσα της Καρελίας μπορείτε να φτάσετε και με το τρένο. Η διαδρομή από τη Μόσχα διαρκεί 15 ώρες (τα φτηνότερα εισιτήρια στοιχίζουν 30 ευρώ), ενώ από την Αγία

Πετρούπολη επτά ώρες (τα εισιτήρια ξεκινούν απ' τα 20 ευρώ).

Υπάρχουν και επιλογές επίσκεψης του Κίζι στα πλαίσια κρουαζιέρας. Για παράδειγμα, μια πενθήμερη εκδρομή Αγ. Πετρούπολη - Σβιστρόι - Κίζι - Πετροζαβόντσκ - Μάντρογκι - Αγ. Πετρούπολη, με διαμονή σε καμπίνα τριών ατόμων θα στοιχίσει γύρω στα 150 ευρώ το άτομο.

Πού να μείνετε

Κίζι το καλοκαίρι. Πηγή: Pavel Pelevin / strana.ru

Ξενοδοχεία δεν υπάρχουν στο νησί, οπότε η κοντινότερη επιλογή είναι το Πετροζαβόντσκ. Στο κέντρο της πόλης, σε περιοχή με πάρκο και κοντά στη λίμνη Ονέγκα, υπάρχει το ξενοδοχείο «Karélia», όπου η διαμονή σε ένα μονό νούμερο ξεκινά από τα 90 ευρώ. Επίσης, στη λεωφόρο Sýiski αρ.16, υπάρχει το τουριστικό-ξενοδοχειακό συγκρότημα «Piotr», στο οποίο το δωμάτιο για ένα άτομο ξεκινά από τα 30 ευρώ. Μπορεί κανείς επίσης να προτιμήσει το σανατόριο-ξενοδοχείο «Bélyie Klyuchí» που βρίσκεται στην οδό Sudostroitel'naya και κατ' αυτό τον τρόπο να συνδυάσει τα ιαματικά λουτρά με το εκδρομικό πρόγραμμα. Εκεί, το κόστος της διαμονής ξεκινά από τα 50 ευρώ την ημέρα.

Αλεξέι Χοβάνοφ, ria travel

Πηγή: rbth.gr